

Geroepen tot radicaal discipelschap

Jeremia 1.1-10

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2013; Arnhem-Nijmegen 2022

In onze kerken zijn we erg goed in het geven van titels aan mensen. In sommige kerken noemen ze hun leiders apostelen. We hebben aartsbisschoppen, bisschoppen en nog veel meer titels. Toen ik ongeveer tien jaar geleden in Egypte benoemd werd tot *area dean*, kreeg ik zelfs de titel *the very reverend*.

Als je LinkedIn gebruikt, zie je hetzelfde. Mensen zetten allerlei titels achter hun naam, in de hoop dat een recruiter hen ziet.

Maar toen God – de grootste 'headhunter' die er bestaat – Jeremia riep om profeet te worden, was Jeremia daar helemaal niet blij mee. Hij zat niet te wachten op een nieuwe functie. Hij probeerde er juist onderuit te komen. Hij had geen behoefte aan de titel of het werk van profeet.

1. Leven in een moeilijke tijd

De eerste verzen van het boek Jeremia – die we niet hebben gelezen – vertellen ons kort wie Jeremia was en in wat voor tijd hij leefde.

Zijn vader, Hilkia, was priester. Daarom werd Jeremia automatisch ook priester. Als je in de juiste familie geboren werd, hoorde je vanzelf bij het priesterschap.

We hebben gelezen: "Het woord van de HEERE kwam tot Jeremia." Je zou denken dat dit normaal was voor een priester, dat hij het Woord van God kende. Maar in de tijd van Jeremia was dat helemaal niet vanzelfsprekend.

Aan het begin van het boek lezen we dat Jeremia diende onder koning Josia, daarna onder koning Jojakim en vervolgens onder koning Zedekia. Die namen zeggen niet alleen iets over de geschiedenis van Israël, maar ook over de geestelijke toestand van Gods volk.

In 2 Koningen 22 en 23 lezen we uitgebreid over de hervormingen van koning Josia. Die begonnen pas vijf jaar nadat God Jeremia had geroepen.

Denk daar eens over na.

Dat betekent dat Jeremia de eerste vijf jaar van zijn bediening leefde in een land dat nog helemaal niet hervormd was.

Als we kijken naar wat Josia allemaal moest veranderen, zien we hoe ver Gods volk van God was afgedwaald.

Vijf jaar nadat Jeremia geroepen was, besloot koning Josia de tempel te laten herstellen. We weten niet waarom hij dat besloot, maar het was een uitstekend plan.

Nog belangrijker was wat er tijdens die werkzaamheden gebeurde: de priesters vonden het wetboek van God terug in de tempel.

Israël was het Woord van God kwijtgeraakt!

Hoe is het mogelijk dat zelfs in Gods huis de leiders én de mensen die kwamen aanbidden het Woord van God niet meer kenden? Dat is eigenlijk beschamend.

Toen koning Josia het Woord van God had gelezen, was hij diep geschokt. Hij riep alle leiders van het volk bijeen.

Daarop ging de koning naar het huis van de HEERE, met alle mannen van Juda, alle inwoners van Jeruzalem, de priesters, de profeten en heel het volk, van klein tot groot. Hij las ten aanhoren van hen al de woorden voor uit het boek van het verbond, dat gevonden was in het huis van de HEERE.

De koning ging bij de zuil staan en sloot een verbond voor het aangezicht van de HEERE, om de HEERE te volgen en Zijn geboden, Zijn getuigenissen en Zijn verordeningen met heel zijn hart en met heel zijn ziel te houden, door de woorden van dit verbond, die in dit boek geschreven waren, gestand te doen. En heel het volk trad tot dit verbond toe. (2 Kon. 23.2-3)

En heel het volk beloofde zich aan het Woord van God te houden.

Denk daar eens over na.

Niet de geestelijke leiders brachten het volk terug naar God. Dat gebeurde door een koning, een gewone gelovige. Onderschat daarom nooit jouw roeping of jouw invloed.

Wat deed Josia om het volk weer de HEERE te laten dienen?
Een paar voorbeelden:

- Alle beelden van Baäl en Asjera en alle voorwerpen die voor hun verering gebruikt werden, werden uit de tempel verwijderd. Ze stonden dus gewoon in Gods tempel.
- Alle priesters die overal in het land afgoden dienden, werden ontslagen.
- De huizen van de mannelijke tempelprostituees die zich in de tempel bevonden, werden afgebroken.
- Huisgoden, waarzeggers, geestenbezweerders en alle andere voorwerpen van verboden godsdiensten werden verwijderd.

Bedenk goed: God riep Jeremia vijf jaar vóór al deze veranderingen. Toen God hem riep, was afgoderij overal aanwezig onder Gods eigen volk.

Geen wonder dat Jeremia niet stond te juichen toen God hem vroeg om als profeet op te treden.

Maar God deed een wonder. Door koning Josia kwam er een echte hervorming in het land. Het huis van God werd weer een plaats waar alleen de HEERE werd aanbeden. Daarom noemt het boek Koningen Josia een goede koning.

Maar na Josia ging het opnieuw mis.

Jeremia noemt aan het begin van zijn boek niet alle koningen, maar alleen Jojakim en Zedekia. Als je hun geschiedenis leest, zie je hoe Gods volk steeds verder wegzakte.

Van iedere koning na Josia lezen we: "Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE."

Uiteindelijk werd onder koning Zedekia Jeruzalem verwoest. De tempel werd vernietigd. Het volk werd als gevangene weggevoerd naar Babel.

Dat was het verschrikkelijke gevolg van ongehoorzaamheid aan God.

Jeremia, de profeet van God, maakte dit allemaal mee.
Wat een verdrietig leven voor een dienaar van God.
Daarom wordt hij vaak de wenende profeet genoemd.

Hij zag de geschiedenis van Gods volk veranderen van hervorming naar ballingschap. Van heerlijkheid naar ondergang. Van de restauratie van de tempel naar de verwoesting ervan.

2. Gelovig blijven midden in zo'n tijd

Hoe dienen wij God als we problemen zien, zelfs binnen Gods huis, midden in de kerk?
En wat als we zien dat Gods huis steeds verder achteruitgaat?

Dan is de verleiding groot om het op te geven.
Het is aantrekkelijk om de handdoek in de ring te gooien.

We kunnen ons terugtrekken in ons eigen huis. We kunnen ons geloof privé beleven, diep in ons hart, maar de kerk en Gods volk loslaten.

Ik kan me voorstellen dat Jeremia zulke gedachten ook heeft gehad.

Hij was zelf priester en zag hoe zijn collega-priesters afgoden dienden. Overal zag hij goddeloosheid. Was er dan niemand meer die de HEERE echt wilde dienen?

Jeremia wilde liever thuisblijven en zwijgen.

Maar God zei tegen hem:

Maak u gereed, sta op en spreek tot hen alles wat Ik u gebieden zal. (Jer. 1.17)

Geef niet op!
Ga staan!
Spreek over je geloof in de Heere Jezus Christus!

Niet iedereen is geroepen om te preken of om een profeet te zijn. God vraagt niet van ons allemaal dat we voor in de kerk gaan staan als spreker.

Maar God roept ons allemaal op om vol te houden.
Om innerlijke kracht te tonen.
Om te staan voor wat we geloven.

Om voor Hem te leven, zowel in de kerk als in een samenleving die christenen en de kerk vaak niet vriendelijk behandelt.

God roept ons allemaal om voor Hem te leven en over Hem te spreken, in goede én moeilijke tijden.

En daarin kunnen we veel leren van Jeremia.

Juist midden in zijn moeilijke omstandigheden ging hij rechtop staan. Hij bleef trouw aan de HEERE, zijn God.

We hebben gelezen dat God tegen Jeremia zei dat Hij hem al kende voordat hij gevormd werd in de moederschoot.

God had hem al apart gezet, geheiligd, nog voordat hij geboren was.
Hij had hem al bestemd om Hem te dienen, zelfs voordat de wereld bestond.

En dat geldt ook voor jou.
Je bent niet zomaar het resultaat van de natuur.
Je bent kostbaar.
God had jou al in Zijn gedachten voordat je ouders besloten een kind te krijgen.
Jij bent belangrijk.
Je bent voortgekomen uit Gods plan.

Juist midden in alle problemen zegt de Heere tegen ons dat Hij onze Ontwerper is.
Hij is bij ons.
Hij is vóór ons.
En als God vóór ons is, wat kunnen mensen ons dan uiteindelijk doen?

Jeremia antwoordde:

Ach, Heere HEERE! Zie, ik kan niet spreken, want ik ben nog maar een jongen. (Jer. 1.6)

God sprak dat niet tegen. Maar Hij ging meteen naar de kern. Hij zei eigenlijk:

"Jeremia, als Ik zeg dat je moet gaan, dan ga je. Als Ik zeg dat je moet spreken, dan spreek je. Maar wees niet bang voor hen."

God weet wie jij bent.
Hij kent jouw omstandigheden.
Hij begrijpt jou en jouw problemen beter dan jijzelf.
Nog voordat je geboren werd, ja zelfs voordat je in de schoot van je moeder gevormd werd, hield Hij al van je.

Door de Heere Jezus Christus heeft Hij je geroepen om Zijn kind te zijn.
En Hij roept je om helemaal voor Hem te leven.

Jeremia zag hoe de andere priesters Baäl en Asjera dienden.
Hij zag de koningen die zulke slechte priesters aanstelden.
Hij zag hoe zijn volk gestopt was met het aanbidden van God.
Hij zag ook hoe Egypte, Assyrië en Babel steeds machtiger werden en uiteindelijk Gods volk zouden verpletteren.

Natuurlijk was hij bang.
Net zoals wij soms bang zijn als we zien welke kant ons land of zelfs onze kerk opgaat.

Het is niet gemakkelijk om voor de Heere op te staan en over Hem te spreken.
We hebben genoeg redenen om bang te zijn.

Zullen mensen ons uitlachen?
Zullen ze ons bespotten?
Zullen ze ons pijn doen?
Zal het gevolgen hebben voor mijn werk?

3. Gods belofte midden in het lijden

"Wees niet bevreesd." Dat is één van de opdrachten die het vaakst in de Bijbel voorkomt.

Wees niet bang om de Heere Jezus Christus te volgen.
Wees niet bang dat mensen merken dat jij Zijn dienaar bent.
Wees niet bang voor de gevolgen.

Want de HEERE zegt: "Want Ik ben met u om u te redden." (Jer. 1.8)

Maar God deed nog meer.
Hij zei niet alleen dat Jeremia niet bang hoefde te zijn en dat Hij met hem zou zijn.

God strekte Zijn hand uit en raakte Jeremia aan.
Jeremia voelde werkelijk de hand van God.
Hoe dat precies gebeurde, weten we niet.

Maar Jeremia wist één ding zeker:
God is met mij.
Hij is Immanuel.

God raakte zijn mond aan.
Juist op het punt waar Jeremia zich zwak voelde, zegende God hem.
Jeremia werd een machtige profeet die zonder angst sprak.

Hij had die aanraking van God hard nodig.
Later werd hij gevangen gezet. Uiteindelijk werd hij zelfs als gevangene naar Egypte meegenomen.

God had hem geen gemakkelijk leven beloofd.
Maar Gods aanwezigheid maakte alles goed.

Conclusion

Dit is waartoe God ook ons roept:

Een leven in de nabijheid van Jezus Christus, de Zoon van God.

Een leven waarin we Hem overal volgen, altijd.

Wat zijn we omringd door een grote wolk van getuigen. Mensen uit het verleden en mensen van nu die ons oproepen om onze Heere gehoorzaam te volgen.

Jeremia is één van hen. Hij is een voorbeeld van radicale gehoorzaamheid.

Ook wij kunnen mensen van God zijn.

Want Hij heeft ons uitgekozen voordat wij geboren waren.

Hij verlaat ons nooit.

En Zijn hand raakt ook ons aan.

+In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.